

Temadag lørdag d. 5.10.2024
kl. 13.00-17.30

Danmarks Naturfonde og nationalparkerne Thy og Mols Bjerger

Hvordan gavner deres indsats den danske natur?

Sted: Naturhistorisk Museum, MindLab, Wilhelm Meyers Allé 10,
8000 Aarhus C.

,

Aage V. Jensen Naturfond

Ved: biolog Lars Malmberg

Aage V. Jensen Naturfonds formål er naturens bevarelse og udvikling, samt de vilde dyrs beskyttelse i Danmark.

Dette formål er vi unikke i Danmark ved

- At erhverve, eje og forvalte naturarealer
- At foretage og støtte genopretningsprojekter såvel på Fondens egne naturarealer som udenfor disse arealer
- At yde støtte til forsknings- og formidlingsprojekter inden for formålet.

Vi indgår i brede partnerskaber ved vurdering, udvikling og evaluering af projekter.

Fondens vision, som vi arbejder målrettet med: Sammen udvikler vi en rigere natur – større, mere, bedre. Fondens strategi definerer nærmere, hvor vi satser.

Oplægget vil blive krydret med eksempler på projekter med genopretning af økosystemer på egne arealer.

Ved: biolog Thor Hjarsen

Hempel Fonden ser tab af biodiversitet (mangfoldigheden af levende organismer) som et af de største og mest presserende globale miljøproblemer. Hempel Fonden ønsker derfor i overensstemmelse med FN's verdensmål for bæredygtig udvikling #15 at bidrage til bevarelsen af natur og biodiversitet. Baggrunden for dette er, at naturen, ud over den umiddelbare herlighedsværdi, er afgørende for en række såkaldte økosystemtjenester, som bl.a. sikrer rent vand og luft, mad, energi og medicin, samt mindsker effekterne af naturkatastrofer og modvirker klimaforandringer. Herudover er det Fondens holdning, at nuværende generationer har en forpligtigelse til at passe på jorden og bør bidrage til bevarelsen af natur og biodiversitet for kommende generationer.

- Først og fremmest søger vi partnere til at arbejde sammen med os om at bevare de vigtigste områder for biodiversitet på planeten.

- For det andet søger vi partnere til at arbejde sammen med os om innovative tilgange til nye finansieringskilder til bevarelse af biodiversitet.

- Endelig prioriterer vi at dele viden og dramatisk styrke den kollektive indflydelse fra alle, der er optaget af biodiversitet.

Nationalparkfond Thy udvikler Danmarks største vildmark!

Ved: Else Østergaard Andersen, Leder af Nationalpark Thy, cand.scient. & MPA

Nationalparkfond Thy er oprettet ved bekendtgørelse jf. Lov om nationalparker – som den uafhængige statslige fond, der er sat i Verden for at etablere og udvikle Nationalpark Thy. Loven har ti formål, herunder at skabe og sikre større sammenhængende naturområder, styrke naturens kvalitet og mangfoldighed og sikre kontinuitet og fri dynamik. Nationalpark Thy er klitnaturens nationalpark med de største og mest sammenhængende klitøkosystemer i Danmark og i Europa – og blandt Danmarks vigtigste bidrag til klodens biologiske mangfoldighed. Der er dog stadig et stort potentiale for mere og bedre natur, ved at genskabe naturlige dynamikker og få skabt sammenhæng mellem de fine juveler, der er i vores område.

På temadagen vil der blive fortalt om, hvordan Danmarks ældste nationalparkfond arbejder for at gøre naturen endnu bedre, i samarbejde med private lodsejere, Naturstyrelsen, Thisted Kommune, frivillige, foreninger og fonde. Og der vil blive givet konkrete eksempler på, hvad der er gjort, for at forbedre levevilkårene for fx ensian-blåfugl, markfirben, flagermus og tinksmed. Hun vil også komme ind på, hvordan arbejdet er forankret bredt i lokalsamfundet.

Det er dog ikke roser, det hele – eller i hvert fald er der rynket rose med i buketten, ikke kun de hjemmehørende klitroser, hvis man skal holde sig i billedsproget. Der vil derfor også blive nævnt nogle af de udfordringer, der er i forhold til arbejdet, og hvordan man fx som forening kan bidrage.

Endelig vil arbejdet i Nationalpark Thy blive sat ind i en international kontekst, herunder også, hvordan det passer med arbejdet i andre – og meget ældre – nationalparker i Verden, og hvordan det bidrager til både EU's naturgenopretningsforordning, såvel som til biodiversitetskonventionen.

Ved: biolog og udviklingspartner Katrine Hulgård

I Bikubenfondens 600 ha store naturområde, Svanninge Bjerger, på Sydfyn har vi siden 2005 forvaltet området med stigende fokus på biodiversitet. I dag fungerer Svanninge Bjerger dels som Bikubenfondens laboratorium for biodiversitet og dels som base for det sociale program Natur til et godt liv – Laboratoriet. I dette oplæg hører du om vores tilgang til forvaltningen og om de konkrete virkemidler, vi anvender i området.

Vær med til at bevare den danske natur

Ved: biolog, direktør og forvalter Catrine Grønborg Jensen

Danmarks Naturfond er en af Danmarks mindste naturfonde, med ansvar for de ejendomme og midler til jordopkøb som er overdraget til Danmarks Naturfredningsforening gennem tiden. Danmarks Naturfond har for nu 14 aktive ejendomme på tværs af Danmark, som drives i tæt samarbejde med lokale dyreholdere og DN's fantastiske frivillige. Af de største ejendomme kan nævnes Skovsgaard, Allindelille Fredskov, Jordløse Bakker, Højris Mølle, Døndalen og Langå Egeskov. Selvom fonden er lille, har den store ambitioner og med de vedtagne forvaltningsprincipper fra 2023 forsøger vi at sætte ambitiøse naturforvaltningsmål for vores ejendomme med et stærkt fokus på naturlige processer.

Naturen må aldrig blive tavs

Ved: biolog og bestyrelsesmedlem Iben Hove Sørensen

Fugleværnsfonden har i mere end 50 år værnet om de danske fugles levesteder og står i dag for driften af 26 fuglereservater spredt over hele landet; heraf ligger de tre nyeste i Midt- og Vestjylland, hvor der tidligere har været langt mellem reservaterne. Hos Fugleværnsfonden er fuglene i fokus, men diversitet prioriteres højt, og fondens reservater har stor betydning for en lang række andre dyr og planter. I reservaterne gennemfører fondens forvaltere målrettet naturpleje i samarbejde med lokale, frivillige arbejdsgrupper, som også hjælper med fugletællinger, opsætning af redekasser og afvikling af fugleture i reservaterne. Alle er velkomne i Fugleværnsfondens reservater, hvor freden og fuglesangen kan nydes fra stier, fugletårne eller skjul – enten alene eller i selskab med Fugleværnsfondens naturvejledere, som hvert år afholder et stort antal gratis fugle- og naturture i fondens reservater. Fugleværnsfonden er en lille fond med stor erfaring og ekspertise, som utrætteligt arbejder for at finde nye samarbejdspartnere, støtter og egnede arealer til nye reservater. Hvis fuglene skal synge for evigt, må vi stå sammen for at beskytte deres hjem.

Ved: biolog Jens Reddersen

De fem danske nationalparker får fast årligt tilskud over finansloven men er selvejende fonde med bestyrelser udpeget af Miljøministeren. Vi har siden fødslen været hånet i visse naturpolitiske miljøer: Formålet er for bredt, geografien problematisk og en papirtiger pga. manglende forpligtelser og restriktioner?

Men Nationalparkerne arbejder med stort fokus på frivillighed, borgerinddragelse og formidling på en anden bane end stat og kommuner og selvstændige private naturfonde. Her arbejder vi ikke mindst med projekter, der både skaber sikre naturgevinster på den høje hylde og samtidig udvikler borgernes holdninger til og viden om særlig og truet biodiversitet og de midler, der skal til for at sikre den. I foredraget gennemgås kort tre typiske men forskellige eksempler:

1. BiodiverCity-projektet (2014-ff), hvor der indgår 120 ha bynære arealer inkl. kreaturafræssede arealer via frivillige og gratis aftaler med private lodsejere, der i den grad kender og bakker op om formålet. Projektet udnytter områdets magre sandjorder og den bevarede rige artspulje og en perlerække af truede arter er fundet og trives her. Her frivillige og ukompenserede aftaler med private lodsejere.
2. Samarbejdet med Den Danske Naturfond (2017-ff) om arealerhvervelser (ca. 120 ha) og rewilding-inspireret naturpleje på nogle af Mols Bjerges fineste sure og kalk-overdrev. Her arealerhvervelser og omlægning af landbrugsjord til udvikling og sammenbinding af overdrevsnatur – sammen med en af Danmarks største naturfonde, der indsamler rigtig mange midler fra borgere i et tæt samarbejde med NPMB.
3. Top20-projektet (20 særlige og truede arter og deres levesteder, 2019-ff), hvor arterne eftersøges, kortlægges og overvåges via borgerkampagner og de frivillige i NPMB Biodiversitetsgruppe. Fundene formidles til borgerne og er med til at skabe opmærksomhed, stolthed og velvilje over for biodiversitet og naturprojekter.

Arrangører:

Danmarks Naturfredningsforening, Aarhus-afdelingen (DN)
Dansk Ornitologisk Forening, Lokalafdelingen for Østjylland (DOF)
Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen (DBF)
Jydsk Naturhistorisk Forening (JNF)
Østjysk Biologisk Forening (ØBF)